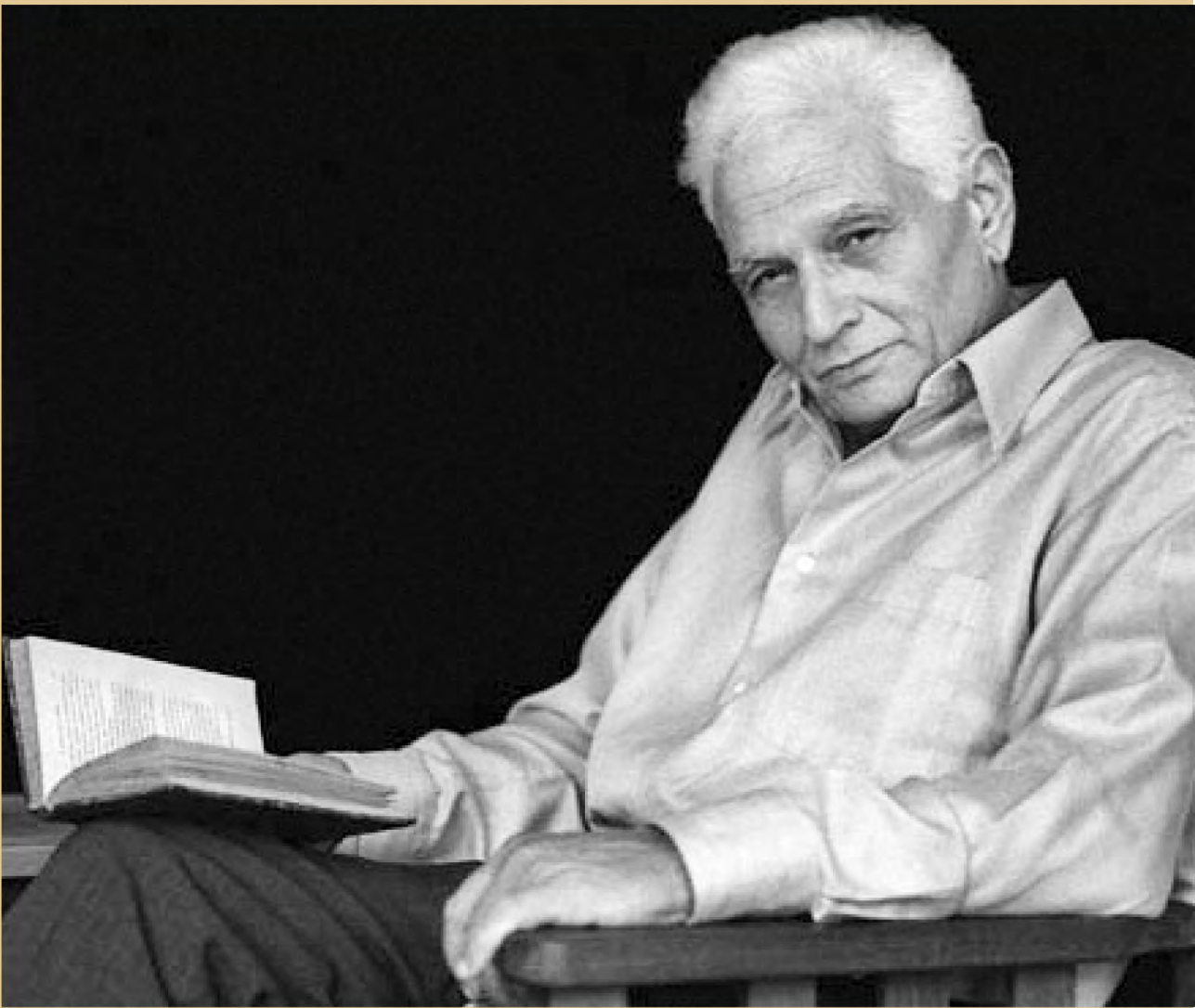

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΤΟΥ JACQUES DERRIDA

εισαγωγή-επιμέλεια
Γεράσιμος Κακολύρης

ΠΛΕΘΡΟΝ

Περιεχόμενα

<i>Συντομογραφίες</i>	11
<i>Εισαγωγή του επιμελητή</i>	13

Α. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΜΗΣΗΣ

1. Σκεπτόμενοι την κρίση μέσω του Jacques Derrida

Jacques Derrida

Οικονομίες της κρίσης	47
-----------------------	----

Marc Crépon

Ηθικο-κοσμο-πολιτική Ι	53
------------------------	----

Γκόλφω Μαγγίνη

Σκέψεις για την ευρωπαϊκή κρίση με αφετηρία το «Ηθικο-κοσμο-πολιτικό» του Marc Crépon	65
---	----

Charles Ramond

Προς την αιώνια κρίση; Όροι δυνατότητας και όροι αδυνατότητας της έννοιας της «κρίσης» στον Jacques Derrida	75
---	----

Pierre-Yves Quiviger

Jacques Derrida. Δίκαιο, κρίση και εξαίρεση	89
---	----

Βαγγέλης Μπιτσώρης

Jacques Derrida: Δικαιοσύνη, δίκαιο – συμβάν, μεσσιανικότητα	98
--	----

Απόστολος Λαμπρόπουλος

Χρεοστάσιο, φιλοξενία, συγχώρηση – σε κρίση	115
---	-----

Γιάννης Στάμος

Τα τέλη της κρίσης	126
--------------------	-----

2. Ευρώπη, Δημοκρατία, Φασματικότητα, Μαρξ

Jacques Derrida

Μια Ευρώπη της ελπίδας	141
------------------------	-----

Charles Ramond

Τροχός της δημοκρατίας και Κράτη-αλήτες στον Jacques Derrida	148
--	-----

Γιώργος Δαρεμάς

Το φάντασμα της δημοκρατίας και η αχρονία της στη σκέψη του Jacques Derrida	160
---	-----

Λάμπρος Φιλίππου	
Derrida: Η εξάρθρωση της φαινομενικότητας από το φασματικό	177
Γιώργος Γιαννακόπουλος	
Μεταξύ ενδοβολής και ενσωμάτωσης: Η γραφή, το πένθος, και το φάντασμα στη φιλοσοφία του Jacques Derrida	190
Θανάσης Λάγιος	
Marx–Derrida: Το χρέος της επανάστασης και ο φόβος του φαντάσματος	198
Μελέτης Λάμπρου	
Politique à venir: Ελευσόμενη δημοκρατία και κομμουνισμός	208
Σπύρος Μακρής	
Μαρξισμός και Αποδόμηση: Η φαντασματολογία του Jacques Derrida	219

B. Η ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΜΗΣΗΣ

3. Δικαιοσύνη, Νόμος, Ευθύνη

Marc Crépon	
Kafka και Derrida: η προέλευση του νόμου	235
Μυρτώ Ρήγου	
Προ του νόμου: Από τον Kafka στον Derrida	252
Geoffrey Bennington	
Αποδόμηση και ηθική	265
Στέλιος Βιρβιδάκης	
Αποδόμηση και μη αποδομήσιμες έννοιες της ηθικής φιλοσοφίας	286
Σπύρος Καλτσάς	
Derrida και Kant: Η απορητική διάσταση του «ως εάν» και η μυθοπλασία ως υπευθυνότητα	300

4. Φιλοξενία, Δώρο, Συγχώρηση

Jacques Derrida	
Φιλοξενία, δικαιοσύνη και ευθύνη. Ένας διάλογος με τον Jacques Derrida	312
Ευτύχης Πυροβολάκης	
Η επίορκη συγχώρηση: εμπειρία, γλώσσα, ευθύνη	339
Βασιλική Τσακίρη	
Mysterium tremendum: Kierkegaard και Derrida σε διάλογο	353
Μιχάλης Πάγκαλος	
Από τη φαινομενολογία στην ηθική του δώρου	364
Κωνσταντίνος Ηροδότου	
Η φιλοξενία στον Derrida	380

Ιορδάνης Κουμασίδης Jacques Derrida–Δικαιοσύνη και φιλοξενία ως συνθήκη του σύγχρονου πολιτικού	386
5. Το ερώτημα του ζώου	
Χάρης Ράπτης Ο Derrida, ο Lacan και το ερώτημα του ζώου	395
Ελένη Φιλιππάκη Diamond, Derrida: ευπάθεια και φιλοσοφική αμηχανία	407
6. Ποίηση, Γραφή	
Michel Deguy Για τον J.D.	419
Γιώργος Βέλτσος «Che cos'è la poesia?»	433
Γιάννης Παπαθεοδώρου Ιστορίες Φαντασμάτων: ο Jacques Derrida και η ποιητική του μανιφέστου	439
Δημήτρης Δημηρούλης Η αποδόμηση του Derrida	447
Αριστείδης Μπαλτάς Γραφή και δικαιοσύνη: το κουκούτσι	461
Θωμάς Τσακαλάκης Η αποδομητική λειτουργία του χιούμορ στις μπεκετικές τραγικωμωδίες	472
Τζίνα Παπαλεξίου Ο Φαίδρος του Πλάτωνος <i>φαρμακεία</i> του Jacques Derrida	484
Στέφανος Ροζάνης Η ντερριντιανή ανάγνωση της πλατωνικής <i>φαρμακείας</i>	494
7. Αρχιτεκτονική, Αρχείο, Ψυχανάλυση	
Κωνσταντίνος Β. Πρώιμος Η αγάπη για τα ερείπια. Αποδόμηση, ερμηνευτική βία και μεταφορά στα κείμενα ωριμότητας του Jacques Derrida	500
Τάκης Κουμπής Η ηθική διάσταση της αρχιτεκτονικής στη σκέψη του Jacques Derrida	511
Παναγιώτης Σ. Παπαδόπουλος Η φροϋδική έννοια του αρχείου, μία μετακριτική	523
<i>Βιογραφικά σημειώματα</i>	533

Ο παρών τόμος περιλαμβάνει σαράντα κείμενα (τρία του ίδιου του Jacques Derrida) από διαφορετικά επιστημονικά πεδία (φιλοσοφία, πολιτική θεωρία, ψυχανάλυση, αρχιτεκτονική, λογοτεχνία κ.λπ.), τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεματικών που άπτονται της ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας του Derrida, όπως δημοκρατία, σχέσεις μαρξισμού και αποδόμησης, δίκαιο, φιλοξενία, δώρο, συγχώρηση, δικαιοσύνη, απόφαση, ευθύνη, ηθική και ζώα κ.ά.

Αυτό που χαρακτηρίζει σε σημαντικό βαθμό την πολιτική και ηθική σκέψη του Jacques Derrida αφορά το πώς οφείλουμε να σκεφτούμε πολιτικά ή ηθικά το(ν) άλλο ως «μοναδικά» άλλο, επέκεινα κάθε απόπειρας ιδιοποίησής του. Η ντερριντιανή αποδόμηση, η οποία εμφορείται από ένα επιτακτικό αίτημα δικαιοσύνης απέναντι στον ενικό άλλο, αποτελεί μια ατελείωτη προσπάθεια διάνοιξης μιας οδού προκειμένου να δοθεί η ευκαιρία στο άλλο να μπορέσει να «έλθει», να «συμβεί», είτε πρόκειται για το «άλλο» της φιλοσοφίας, είτε για τον «άλλο» άνθρωπο, είτε για το ζώο ως «άλλο», είτε, εντέλει, για ένα «άλλο» μέλλον.

Η επικαιρότητα της σκέψης του Derrida δεν απορρέει μόνο από την πρωτοτυπία της, τον ριζοσπαστικό της χαρακτήρα και το στοχαστικό της βάθος, αλλά και από το γεγονός ότι κάθε φορά εκκινεί από συγκεκριμένα κοινωνικοπολιτικά πλαίσια. Για παράδειγμα, ο Derrida εμπλέκεται τόσο σε μια γενεαλογικού τύπου ανάλυση της ιστορίας της έννοιας «φιλοξενία» όσο και σε μια εξέταση των παραδοξοτήτων ή των αποριών της, προκειμένου να αναφερθεί κριτικά στην αυξανόμενη εχθρότητα των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων προς τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει με μια σειρά από άλλες έννοιες (π.χ. συγχώρηση, δώρο, μαρτυρία, φιλία κ.ά.) που ο Derrida ανασύρει από αυτό που περιγράφει ως ευρωπαϊκή ή ελληνο-ρωμαιο-αβρααμική «κληρονομιά».

Σ' αυτή την «ευρωπαϊκή κληρονομιά» ανήκει και η ιδέα της δημοκρατίας, η οποία, ωστόσο, στο πλαίσιο της κληρονομιάς αυτής, ποτέ «δεν υπήρξε με τρόπο ικανοποιητικό, και [άρα] απομένει να έλθει». Όχι, όμως, ως πραγμάτωση μιας ιδεώδους μορφής πολιτικοκοινωνικής τάξης πραγμάτων αλλά ως μια αδιάκοπη, ατελείωτη διαδικασία χειραφέτησης, καθώς και συμπερίληψης του «άλλου», επέκεινα της «ιδιότητας του πολίτη» και των συναφών αποκλεισμών του έθνους-κράτους.

G. Bennington
M. Crépon
M. Deguy
J. Derrida
Ch. Ramond
P.-Y. Quiviger
Γ. Βέλτσος
Στ. Βιρβιδάκης
Γ. Γιαννακόπουλος
Γ. Δαρεμάς
Δ. Δημηρούλης
Κ. Ηροδότης
Σπ. Καλτσάς
Ι. Κουμασιδής
Τ. Κουμπής
Θ. Λάγιος
Απ. Λαμπρόπουλος
Μ. Λάμπρου
Γκ. Μαγγίνη
Σπ. Μακρής
Αρ. Μπαλάς
Β. Μπιτσώρης
Μ. Πάγκαλος
Π. Σ. Παπαδόπουλος
Γ. Παπαθεοδώρου
Τζ. Παπαλεξίου
Κ. Β. Πρώμος
Ευτ. Πυροβολάκης
Χ. Ράπτης
Μ. Ρήγου
Στ. Ροζάνης
Γ. Στάμος
Θ. Τσακαλάκης
Β. Τσακίρη
Ε. Φιλιπάκη
Λ. Φιλίππου

